

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 30.

V Ljubljani, dne 14. julija 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja vsako sredo in saboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta štev. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni, navadni v Ljubljani.

Krščanski Slovenci smo!

Prepir med „klerikalci“ in „liberalci“ na Kranjskem je tako ostuden in našemu narodu tako škodljiv, da so ga vsi pošteni Slovenci že do grla siti. Kako potrebno bi bilo, da se lotimo dela! Siti pa še niso prepira kolovodje obeh strank na Kranjskem, ampak hlastno segajo po vsakem sredstvu, ki jim omogočuje nadaljevanje „boja za komando“. Z največjo radostjo zapisujeta „Narodov“ in „Slovenčev“ urednik besede: „Še se bodeva! Boj mora biti!“

„Slovenski List“ je začel delati za mir in slogo. Oba prepirljivca sta seveda na to precej sklenila: „Takega lista ni treba! Uničimo ga!“ — „Narod“ ga je začel prvi preganjati z ognjem in mečem. Na najpodleji način je jemal osebam, ki so pri listu, dobro ime in jih je spravljal ob kruh, in to vse zato, ker „Slov. List“ trdi: „Slovenci smo in kristijani, proč tedaj zveza z liberalnimi Nemci!“ — Da pokažemo miroljubnost svojo, smo več, kakor polovico „Narodovih“ najgrših lažij in natolcevanj molče požrli; le toliko smo dregnili nazaj, da nas „Narodovci“ nimajo na mutaste „Pepete“.

„Slovenec“ je pa ta čas stregel na nas, kakor mačka na miš. Vseč mu ni list, ker on hoče imeti v znožju svojih nog samo odvisnike, naš list pa nosi na čelu, da je neodvisno glasilo. Stal je tedaj „Slovenec“ na stališču gesla: „Observabant eum“. Ko se je pa „Slov. List“ začel širiti in izhajati po dvakrat na teden, je brez pravega povoda izrekel „Slovenec“ brž sodbo: „Smrti je vreden!“ A povod obsodbi so gospodje, ki radi „igrajo škofe“, morali dobiti, če ne drugače, pa s sumničenjem in natolcevanjem. In prav tega bi bili od strani „Slovenca“ komaj pričakovali, ker se list štuli, da je nekako škofov list. Članek od zadnje sabote pod naslovom: Več luči! pa ne kaže, da bi bil „Slovenec“ v zvezi s škofom. Koliko greha zoper osmo božjo zapoved obsega ta članek! Preskočimo manjša sumničenja! Naravnost gorostasna neresnica je ta le njegova trditev: „Slovenski List“ ima v programu katoliško vero, a taji cerkveno in škofovsko oblast čez ljudstvo glede na vero in moralo. Zato je „Slov. List“ katoliško-liberalen list“. Za Boga svetega! Pri taki predrznosti ni čudo, da imamo prepir na Kranjskem! Kdaj je „Slov. List“ kaj takega o škofih trdil? Nikdar ne! Mi imamo v našem, strogo krščanskem programu nauk, in ga izpovemo tudi javno, da imajo škofje ne-le pravico, ampak tudi dolžnost, čuvati med ljudstvom vero in moralo. Prav zato imajo pa škofje tudi dolžnost, da pokažejo pisarju, ki se drzne v zadevi vere in morale vsejati se na sodni stol in s pomočjo neresnice obsojati posamezne osebe za liberalce, v katekizmu oni odstavek, ki pripoveduje, na kakšen način naj kristijan popravi storjeno obrekovanje in krivično obdolženje. Ne izgubljam več besedij za danes. Odločno si pa prepovemo, da bi prevzetna „teokraška vlada“, ki je napravila že dovolj zla v deželi, sumničila naše krščanstvo. Ako „Narodovci“ mečejo somišljenike „Slov. Lista“ med najbolj črne klerikalce, „Slovenčevci“ pa med obsojene liberalce, je vsakemu mislečemu človeku jasno in očitno, da oboje ob enem sploh mogoče ni. Pokazali smo pa tudi že nebrojnokrat, da ni resnica niti

jedno niti drugo. Zmotljivi so znabiti škofje, kakor trdi „Slovenec“, ali še veliko bolj zmotljivi so z nami vred nezmotljivi uredniki „Naroda“ in „Slovenca“. Zato nas glede na vero in moralo ne sodita predrzno brez dokazov!

Dokler smo na svetu, res nismo niti angelji niti hudiči, ampak ljudje smo, sicer ubogi in nesrečni ljudje, a vendar ostanemo nepremakljivo — krščanski Slovenci. Vse drugo nam lahko uropate, krščanske in slovenske ideje ter želje po slogi med brati pa nam ne morete niti jedni niti drugi ubiti nikdar! Te ideje in želje so nam prevzvišene in — nesmrtni!

Novi davčni zakon.

C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani je dne 18. junija t. l. izdalo „razglas“, v katerem se zahteva, da se mora izjava za odmero občne pridobnine (allgemeine Erwerbsteuer) do konca julija t. l. izpolniti in odposlati. Vsak davčni zavezanec mora v obrazcu, katerega dobi pri davkarji ali okrajnem glavarstvu, izpolniti: 1.) priredbeno dobo, za katero velja izjava, to je čas, v katerem se misli izvrševati podjetje, sedaj 1898—1899. 2.) Obrat (izvrševanje) je navesti kratko, kakor n. pr. gostilna, mlin, trgovina z mešanim blagom, odvetništvo, zdravniška praksa, tovarna, trafika, babice itd. 3.) Število in razred pridobninskega lista, če ga je davkoplačevalec dobival do sedaj od davkarje, kdaj da je pričel svojo obrt, ali se preselil ali pa sam prevzel. Pri splošni povedbi se točke 1—4 navadno izpolnijo, napiše se ime in stanovanje davkoplačevalca, ali pa tvrdke ali družbe. Ako to izjavo da pooblaščenec, se mora ta tudi izrečno imenovati. V točki 5. se mora navesti številka in datum listine, katera pooblašča davkoplačevalca, da sme izvrševati obrt; navesti se mora tudi oblastvo, katero je izdalo listino, kakor n. pr. c. kr. okrajno glavarstvo, magistrat, itd. Onim, ki ne potrebujejo tacih listin, kakor umetniki, pisatelji, ni treba točke 5. izpolniti.

Podlaga, kako se sodi temu davku podvrženo opravilo, je ono leto, katero je pred priredbeno dobo preteklo. Prva priredbena doba, katera vsaka šteje 2 leti, je od 1898—1899. Toraj so merodajne razmere od 1. julija 1896 — 30. junija 1897. Izpovedati je torej treba sedaj razmere, ki so bile v tem času.

Pri točki 6. je navesti določno davku podvrženo opravilo. Ako davkoplačevalec izvršuje v istem kraju več podjetij, mora napraviti, če vse izvršuje v enem in istem prostoru, na pr. trafika, gostilna, prodajalnica i t. d., samo jedno izjavo, toraj izpolniti samo jedno polo, navesti pa mora podjetja posamezno pri točki 6. in 20. Če ima pa dve podjetji, na pr. žago in gostilno, mora pa izpolniti 2 poli, za vsako podjetje posebej. V prvem slučaju se odmeri jednotni davek, če pa davkoplačevalec zahteva, se mora pa ločeno obdačiti. Točke 7—10 so lahko razumljive. Pri točki 11. je navesti, koliko časa v letu se izvršuje podjetje, na pr. gostilna samo po letu, žaga, mlin samo takrat, kadar je zadosti vode. Točka 12. velja istotako, če kdo vzame v najem kako kmetijo ali pa obrt. Pri točki 14. se mora navesti, če dela davkoplačevalec sam v obrtu, kakor gostilni, rokodelstvu, prodajalnici, ali pa če samo vodi, kakor pri velikih

tovarnah, prodajalnicah i t. d. Če pa on sam niti ne dela niti ne vodi, mora imenovati tistega, ki vodi podjetje v njegovem imenu. Če pa člani rodbine, kakor žena, otroci, pomagajo pri obrtu, ne da bi bili plačani, se mora to izrečno navesti pri tej točki. Pri točki 16. je navesti število živine, ki dela pri podjetju, na pr. koliko je vozi ali nosi kamenje, moko iz mlina i t. d. Če se dela s stroji, navesti se mora njih število, vrsta, na pr. parni stroj, turbina, kolo na vodo, i t. d., in pa koliko konjskih sil premorejo. Če se pa stroji le začasno rabijo, mora davkoplačevalec to navesti. Napravna glavnicca je že v poprejšnem označena. Navede naj se le vrednost naprave, na pr. tovarna 150.000 gld., hišna oprava 1500 gld. i t. d. Pri obratni glavnicci, ki se potrebuje za plačevanje uslužbencev, pride še v pošte vrednost zaloge, sosebno pa svota tirjatev, ki so v knjigi. Pri nobeni glavnicci pa ni davkoplačevalec zavezan povedati, koliko je njegovega, in koliko je dobil na kredit. Pri točki 20. je navesti, če se to že ni zgodilo pri 6., kako obrt izvršuje in na kak način. Na pr. črevljar dela za občinstvo ali pa za tovarno, prodajalnica z mešanim blagom, sosebno z obleko, mlin, če melje za posamezne kupce ali za trgovino, i t. d.

Izjava za odmero občne pridobnine odda se ustmeno ali pismeno pri davkarji I. instance. Mladoletne zastopa varuh, tvrdke prokurist. Dovoljeno je pa tudi izbrati si pooblaščenca, če oblastvo nasprotno ne zahteva. Izkazati mora pooblaščenec koleka prosto pooblastilo, ki se pa mora glasiti „samo v davčnih zadevah“. Ako je pa več posestnikov jednega podjetja, morajo pa naznaniti svojega pooblaščenca; drugače se smatra posameznik kot tak.

V občne zastopa mož svojo ženo, če nista ločena, ali pa če on ni za to upravičen, ali pa če drugače zahteva žena sama.

Občnemu prihodninskemu davku podvržen je vsak, ki izvršuje kako podjetje, katero mu donša dobiček, ali pa ima kako obrt. Izvzeta so vsa ona podjetja, katera morajo dajati javne račune (hranilnice, akcijske družbe, zadruga), a ker so ta podvržena posebnemu prihodninskemu davku, nadalje uradniki in z določeno plačo nastavljeni uslužbenci, kmetijstvo in gozdarstvo, če se priprosto izvršuje in se prodajajo le surovi produkti, kakor sadje, žito, vino, zelje, krompir, drva. Ako se pa izdelujejo surovi produkti v tovarnah, ako se n. pr. prodaja mleko, maslo, sadje itd. izven sedeža kmetije v stalno odprtih prodajalnicah druge občine, je to podvrženo občnemu prihodninskemu davku.

Od imenovanega davka se lahko oproste: 1.) Javna državna in dobrodelna podjetja. 2.) Najemnine, če dela najemnik sam s svojo rodbino, čeravno včasih tudi s pomočjo najetega delavca, delavke, dijaki, če podučujejo, male kmetije, domača industrija, sploh vsa ona postranska podjetja, katerih letni čisti dohodek ne presega 50 gld. Tu se sicer ne gre za majhni direktni davek 1 gld. 50 kr., marveč za to, da ni treba pisariti, opominjati in vabiti, kar veliko več stane, kakor davek sam. Dosedanji tak davek v znesku 5 gld. 25 kr., z dokladami skoraj še enkrat toliko, odpade. 3.) Domača industrija, če dela dotičnik sam ali s svojo rodbino brez tuje pomoči na račun podjetnika, ne da bi imel sam lastni razpoložni kapital. 4.) Obrtniki vsake vrste, če

so potrebni in svojo obrt brez pomočnika ali samo z jednim pomočnikom izvršujejo, se lahko oprostite za gotovo dobo.

Izvirni dopisi.

S Koroškega, 11. julija. (Izvirni dopis.) Vsaka sapa sloge v naši Ljubljani daje nam novo moč. Srce nam je poskakovalo, ko smo čitali o slavnosti pevskega društva: „Ljubljane“. Nestrpno pričakujemo glas, kateri nam prinese poročilo zlatih besed: „Edini smo!“ Velik korak k temu je storjen. Le tako naprej! Da izhaja „Slov. List“ dvakrat na teden, je pomemben drugi korak in ljubezen med brati — bodi tretji in zadnji korak, Bog ga daj kmalu! Posnemajmo naše krvne brate Hrvate in Srbe! Tudi med temi je bila nekdanja razprtija, a kdo je imel dobiček? Nasprotnik njih! A, glejmo jih danes! Pokazal je „Dušan silni“ dne 13. 14. in 15. junija t. l., kaj premoreta ljubezen in edinost. In mi? Združevati se hočemo „vsaj gospodarsko“ z našim nasprotnikom in pri tem ostati svoji gospodarji?! Smešna in kvarljiva ideja! Ako je nekaterim ljubljanskim gospodom na Dunaj predaleč, naj gredo v Celovec ali Gradec, in prepričali se bodo o gospodarski naklonjenosti naših nasprotnikov Nemcev, dobili bodo pojem v boju za obstanek naš. Zato pa mi z natančnostjo opazujemo dogodke v naši Ljubljani, iz katere nam prihajata pogum in moč za naš narodni boj. Boja za vero pri nas itak ni treba, vsi bodimo pravi in tedaj tudi verni Slovenci! Vsak naj izprevidi, da brez krščanske vere ni narodu življenja. Zatorej vladaj med nami posvetnjaki in med svečeniki sladki mir! Kje bi bil naš narod brez pomoči duhovnov? Ker se pri nas na Koroškem na nobeno stran ne pritirava, smo še živi, bijemo se kot bratje z nemškoliberalnim nasprotnikom našim. — Kako veličastne so besede, katere je izpregovoril krakovski škof o prihodu Hrvatov! „Blagoslovi Vas vsegamogočni Bog! Vaš brat sem!“ . . . . Kar nas je koroške Slovence posebno razveselilo, je bila pri slavnosti „Ljubljane“ ogromna udeležba primorskih naših sotrpinov, s katerimi nas veže prav neka posebna ljubezen, kajti — trpin je edin! Edinost Slovencev se je naglašala pri banketu — le žal, da edinosti v Ljubljani ni v potrebni meri. Več govorov smo čitali z velikim veseljem, samo jednega — ne! Brzjavka pa, ki je nas ganila najbolj, je ona g. dr. Gregorina.

V Trstu 12. julija. (Delavske hiše. Občinski deficit. Voda.) V Trstu prebiva mnogo tisoč delavcev, kar nam priča že okrajna bolniška blagajna, katera šteje nad 30.000 članov, potem pa pridejo še druga društva s svojimi tisočaki: torej delavske mase je v našem emporiju jako veliko.

Dasi bi bil naš delavec, kakor nekateri trde, še nekako dobro plačan z ozirom na druge kraje, ne vem pa, če je en goldinar na dan res dovolj za delavca in njega družino. Naši delavci najbolj čutijo draginjo stanovanj in neprimernost delavskih bivališč. Znano je, da so za Dunajem v Trstu stanovanja najdražja. Večina delavcev ima samo kuhinjo in sobo, bodisi v pritličju ali v podstrešju. Mislimo si pa družino, ki šteje 5 do 10 udov, ali more potem tako skromno stanovanje biti zdravo? — To se najbolj vidi na bledih licih naše delavske mladine.

Dolgo se že govori, čita, pretresuje in zahteva, da naj se zgrade primerna in cena delavska stanovanja. — Tudi v Trstu je „Società per costruzioni popolari“ sezidala pri sv. Jakobu — v središču delavskih družin — nekoliko delavskih hiš. Hiše so jednonadstropne, v pritličju kuhinja in soba, v nadstropju ena soba ali dve. Največ je takih s tremi prostori in vrtom. Vsak dom ima posebni vhod. Jaz sem vže bival v eni teh hiš. Če tudi so ta bivališča tesna, vendar so bolj zdrava, ko navadna stanovanja v mestu. Stanarina teh hiš je 120 do 150 gld. na leto, kar navadni težak ne premore s svojim goldinarjem na dan. V začetku so bila boljši kup, po 96 gld.; ali, ker je pri vsi draginji konkurenca velika, so koj poskočila.

Konkurenca je nastala posebno iz dveh vzrokov: ker delavske družine z otroci kaj

težko dobé v mestu stanovanj, in drugič zaradi hišnega miru — ker je vsak dom omejen v teh delavskih hišah. — Dne 7. julija t. l. so v ulici Ponziana, tudi pri sv. Jakobu, dozidali 8 novih delavskih hiš, vsako z osmimi stanovanji. Od teh jih ima 12 po eno večjo sobo, eno spalnico za 2 postelji, kuhinjo in klet in stranišče z vrtom. Drugih 52 stanovanj ima pa še eno izbo več in večjo kuhinjo. Površje prvih bivališč znaša 38, a drugo 53 kvadratnih metrov. Vrt ima 40—50 kvadratnih metrov. Ena vrsta stanovanj leži na severu, druga na jugu. Strehe so ravne i pokrite z asfaltom. Te delavske hiše je sezidala „Blagajna proti nezgodam“ za 104.000 gld. Vsako stanovanje bode dajalo po 5% čistega dohodka. Naprava delavskih hiš je hvalevredna, samo stanovanja naj bila cenejša. Kar je čez 80 gld. za večje, in 60 gld. za manjše stanovanje, je vse preveč. Čemu potrebuje Blagajna 5% dohodka od delavskih stanovanj? — Seveda potrebuje, ker sedanja uprava troši na tisoče. Ali naj bi pa to tudi delavci pomagali zalagati?! — Delavci vseh vrst bi morali imeti povsod primerna, zdrava in cena stanovanja. To zahteva interes državni, kakor tudi človeška pravičnost. A tržaški delavci bodo še veliko let morali uživati okuženi zrak tesnih, nezdravih stanovanj. Tu je še velik kos nerešenega socialnega vprašanja.

Trst se šteje med bogata mesta, a tržaški mestni očetje so že davno s svojo gospodarsko modrostjo zabredli v dolgove. Vrh starega dolga je letos 400.000 gld. nepokritih stroškov. Najložje se ti pokrijejo z dokladami. Nekdo se je pa oglasil: Čemu pa že zdaj misliti na parcijelno pokritje, ko bode treba mestu kmalu novih stroškov — novih dolgov? Bolje je počakati in potem naprtiti občinstvu skupno breme, da je bode lažje prenašalo.

Naši modrijani so vže vse poskusili in poskrbeli, da se zavleče priskrbljenje pitne vode prepotrpežljivim Tržačanom. Zdaj so se vendar vdali in bodo menda sklenili, sprejeti oni zaničljivi projekt Tschebulov glede vodovoda. Vodo imajo pred nosom, pa je ne marajo, zato ker jim nesejo delnice nabrežinske vode po 30%. Čemu bi se tedaj trudili, ko lahko v senci režejo kupone. Tržačani naj pa pijejo najslabšo vodo v Primorju! Ni čudo, ako pomislimo, da so Tržačani rojeni pod melono, ali po naše, pod bučo. —

V Istri dne 9. julija 1897. (Izvirni dopis.) Nekaj me boli, a resnice ne morem zamolčati. Povem pa že naprej, da žaliti nočem nikogar. Gosp. dr. Tavčar je o zadnji veliki slavnosti v Ljubljani zadel s svojim sicer lepim in hvalevrednim govorom na napačno struno. Pohvalil je trdi in neupugljivi značaj primorskih Slovanov, a vendar smo spoznali iz njegovega govora, da naših razmer ne pozna prav. Vedno smo trdili in še trdimo, da, kdor ne živi med nami, ne more verjeti vsega, kar se v resnici godi na Primorskem. Oprostite, g. dr. Tavčar — tako je! Kdor tedaj površno, od daleč opazuje primorske razmere, bode sicer rad pritrtil Vašim besedam, kdor pa živi med narodom in opazuje dogodke zadnjih časov, sosebno sedaj po dovršenih volitvah, mora odkrito reči, da ni vse tako lepo in dobro, kakor se vidi.

Naše ljudstvo je sicer dobro, značajno, a v takih razmerah, kakoršne so sedaj na Primorskem, se je bati, da se bode naveličalo tolikih naporov, toli ljutega preganjanja.

Živim med narodom, v kraju, kjer se bje že leta in leta najljutejši narodni boj, kamor so se uprav pri zadnjih volitvah naši nasprotniki vrgli z vso silo, hoteč na vsak način pridobiti mandat svojemu kandidatu. Propali so vsejedno, a propali so zato, ker so naši vrli narodni voditelji ljudstvo z vsemi močmi podpirali in navduševali, drugače bi bili za nasprotniki daleč zaostali s svojimi glasovi. O, kako naše izmučeno ljudstvo rado posluša, ako mu čitamo, kar se je zadnje dni godilo v Ljubljani, ker iz tega spoznava, da kranjski Slovenci z nami čutijo, da nas tolažijo! Neki star mož, kremenit značaj, mi je rekel, ko sem mu čital o tej slavnosti: „Poglejte, naj nas Lahi še tako preganjajo, nas spoštujejo pa drugi Slovenci; še jih bodemo — namreč Lahe — ako nam Bog da živeti!“ Toliko

je vplival na moža kratek odstavek govora g. Gostinčarja. Taki možje niso izgubljeni. Kakor na posamezne, tako seveda ono tolažljivo sočustvovanje ljubljanskih Slovencev silno blagodejno vpliva na ves narod. A odkrito moramo povedati, da so nasproti besede dr. Tavčerja slabo vplivale na naše preganjano ljudstvo. Seveda, ko bi jih ljudstvo prav razumelo, bi pač drugače sodilo, a naše ljudstvo misli nekoliko materijalno, tedaj pač ni čudno, da se zgraža nad takimi besedami. Ljudstvo namreč tako ume, kakor čita, češ, da nam ni treba pomagati.

— A ljudstvu besede tako razložiti, kakor bi se moralo, je težko! Tako, za takrat one besede niso bile umestne, tudi nismo še tako močni, „da bi lahko obstali ob svoji moči“. Voditelji slovske stranke na Primorskem pač niso oslabei, a drugače je z ljudstvom. Struna, ki se le nateguje in nateguje, lahko počí. Jaz sam sem imel čisto priložnost, meniti se z ljudstvom, ki mi je sem pa tje, jako obupno govorilo. „Kaj nam pomaga, ako se tako preganjamo, zato vsi skupaj nimamo ničesar“, čuti moram večkrat. Zopet drugi mi je rekel: „Ne grem več na volišče, ker bi mi lahko ubili ženo ali otroke, ki hodijo slehri dan v mesto. Sicer mi pa ne dá nič ne Lah, ne Slovenec!“ Človek, ki tako govori, je že resigniral in takemu je na zadnje vse jedno, vladaj ta, ali drugi. — In jednako. govore po tolikem preganjanju že mnogi! Mi tolažimo ljudstvo, a vsa tolažba malo izda. Kako blagodejno, tolažljivo, okrepčevalno, da, navduševalno pa vpliva na take ljudi, ako čujejo, da še kdo ž njimi čuti, da jim obeta pomoči, obeta jih podpirati. Prav to smo skusili zadnji čas, kakor smo rekli. Ako bi pa z nami nihče ne čutil, ampak bi nas pustil same, češ, dosti ste močni, pomagajte si, potem, verjemite mi, bomo kmalu padli. A ta padec bi ne škodoval samo nam, ampak bi ga tudi mnogi drugi, tudi v središču Slovenije občutili. Da pa do tega gotovo ne pride, nam spričuje lepa vzajemnost, ki je vladala pri zadnji slavnosti v Ljubljani, posebno pa res ganljive besede, s katerimi so mnogi govorniki tolažili naše udeležence v Ljubljani. — Mi se tedaj oziramo na središče Slovenije, v belo Ljubljano. Da bode pa mogla Ljubljana res kaj uspešnega storiti za omagujoče Slovence, ki bijejo ob mejah smrtni boj, bodi pred vsem — jedina! To je naša iskrena želja.

„Dokler ne bode vihrala na zadnji naših postojank slovenska zastava“, smo še reveži in potrebni pomoči. Bodimo složni in podpirajmo drug drugega po zgledu naših nasprotnikov, ker le tako jim imponujemo! O, da bi pač delovali vsi Jugoslovani z drugimi Slovani vedno tako vzajemno, kakor so si obetali v Ljubljani, potem se nam ni nikogar več bati! Sovražnik se nas že sedaj boji, se trese pred nami, ako se le vzajemno ganemo, potem pa bode — bežal! Delajmo po starem geslu: vse za vero, dom in cesarja!

Istranin.

Politiški pregled.

Nemci na zborih. Krčevito drže Nemci skupaj, da bi ugnali Badenija in odpravili pravične jezikovne naredbe za Češko. Zadnje nedeljo so imeli velike shode v Celovcu in Hebu. Zborovanje v Celovcu, katerega se je udeležilo okoli 700 Nemcev in Nemčurjev, se je končalo brez pretepa, ono v Hebu je pa prepovedala policija. Mesto Heb ob bavarski meji je bilo vse prepreženo z zastavami nemškega cesarstva. Zbralo se je na tisoče ljudstva in je hotelo zborovati v streliški dvorani, a ker je okrajno glavarstvo prepovedalo, so se pričele demonstracije. Metali so kamenje na policijo, ki je prišla iz Prage. Okoli 50 oseb je bilo ranjenih in več zaprtih. Med kričači so se posebno odlikovali poslanci: Funke, Iro in Pergelt.

V ogerskem parlamentu vlada huda obstrukcija, ki zadržuje obravnavo o premijah za izvoz sladkorja. Ministerski predsednik Banffy je prišel včeraj na Dunaj, da poroča cesarju.

Poljska gimnazija v Tešinu ni dobila pravice javnosti, dasiravno jo je bil minister baron Gautsch obljubil. Poljski listi postajajo nevoljni nad vlado. Poslanec Svježi je izstopil iz polj.

skega kluba, ker se je klub premalo potegnil za to stvar.

V Londonu se je baje začel velikansk štrajk industrijalnih delavcev. Štrajkuje jih stotisoč in imajo na razpolago veliko milijonov gold.

Domače novice.

Osebnosti. Nj. veličanstvo laški kralj Humbert je podelil načelniku tukajšnje postaje, gosp. Evgeniju Gutmanu, zaradi posebnih zaslug viteški križec kronovega reda. — Ljubljansko učiteljsko ljudskih šol je poslalo za dobo šestih let v mestni šolski svet gg. Jos. Maierja in Fr. Raktelja. — V Gorici je bil danes zjutraj ob osmih slovesni pogreb pokojnega knezonadškofa Zorna. — V Škofji Loki je bil pokopan dne 9. julija bogoslovec g. Matej Jesenovec. — V Ljubljani je umrl dne 11. julija mesarski mojster Ivan Jager, ki je rad kaj dal za narodne namene.

Shod na Boh. Bistrici, katerega sta napravila gg. poslanca Ažman in Pogačnik, je sklenil resolucijo, ki zahteva, da naj se jednake jezikovne naredbe, kakor za Češko in Moravsko, izdajo tudi za slovenske dežele. To je prav. Takih glasov naj bi se sedaj pojavilo prav mnogo med nami, da dobi nemška preširnost vsaj nekoliko protipeze. Da odgovorimo vsenemškemu shodu v Celovcu, bi bil prav umesten vseslovenski shod v Ljubljani, ali v Celju.

Ljubljanskim gg. uradnikom javljamo veselost, da se potresna podpora skoraj izplača. Državni poslanec, a ne ljubljanskega mesta, nego dolenskih pokrajin, gospod Fran Povše, priporočal je prošli teden osebno dotično prošnjo ljubljanskih uradnikov pri finančnem ministerstvu, in njemu se je naročilo, zagotoviti c. kr. uradnikom, da se potresna podpora gotovo izplača, in da se to v najkrajšem času zgodi. Stvar je bila nekako zaspala, in ker se ni našel do zdaj buditelj, se je izplačevanje zavleklo. — Čast vestnemu poslancu!

Prosimo pojasnila! Kako je „kurat Koblar neposredno in posredno vzrok, da se zlorabi družba sv. Cirila in Metoda?“ G. kurat Koblar, ki se toliko žrtvuje za to slavno družbo, sam želi, da „Slov. Narod“ pusti sumničenja ter navede — dejstva.

„Dihurja“ imenuje naš list „Slovenski Narod“. Tako nizko mi ne pojdemo. To je najočitnejši dokaz, kako notri do žolča gospodom naš list preseda, in kako čisto so z dokazi pri kraju. Da se izve stopinja njihove besne razgretosti, ni jim treba pritiskati termometra na črepinjo, to kažejo „Narodove“ psovke. Sicer čestitamo že na teh uspehih g. dr. Tavčarju, a prav sijajni še niso. Naj gospod pove Malovrhu, da, če si hoče prisluziti mesečne posebne nagrade, naj posnema bolj točno pouličnega barabo, ali pa vsaj razgreto staro babo. To bode potem primeren list za inteligenco! — In odkod ta togota? Odtod, ker svet noče več plesati po Malovrhovi piščalki. „Slov. List“ se širi brez policaja, s katerim ima opraviti Malovrh, Koblar je vkljub vsem „Narodovim“ lažem o družbi sv. Cirila in Metoda še vedno odbornik in pevska društva so vkljub vsemu hujskanju še vedno narodna društva in ne „Narodova“ društva. „Patrès je patrès“ v — „Narodni tiskarni“.

So že bliže! „Rajši čitajte klerikalne liste, kakor list kurata Koblarja in dr. Gregoriča!“ vsklika neki listič „Narodne tiskarne“. „Slovenec“ mora biti sedaj tudi toliko takten in hvaležen, da izda parolo: „Čitajte rajši „Narod“ nego „Slovenski List“!“ in sloga med narodno in katoliško-narodno stranko bode že ložja. Pa pravijo, da „Slovenski List“ ne dela za slogo!

Akademijo prirede abiturijentje obeh c. kr. učiteljskih v Ljubljani v soboto, dne 17. malega srpana 1897. l., pod vodstvom glasbenega učitelja, gosp. koncertnega vodje Josipa Čerina in s sodelovanjem sl. godbe c. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgijcev št. 27 na korist učiteljskemu konviktu v „Sokolovi“ dvorani „Narodnega doma“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Cene prostorom: Sedež I do III. vrste à 1 gld. 50 kr.; sedeži naslednjih vrst à 1 gld.; galerijski sedeži à 80 kr.; stojišča à 50 kr. Vstopnice se dobivajo v trafiki gosp. Šešarka, Šelen-

burgove ulice, in na večer akademije pri blagajni. Naj bi se narodni krogi ljubljanski v obilnem številu odzvali vabilu slovenskih učiteljskih ter s tem pokazali svojo naklonjenost učiteljskemu stanu.

Mi nismo več klerikalci! „Rodoljub“ je pisal dne 3. julija: „Značilno je, da se slavnosti „Ljubljane“ ni vdeležil noben klerikalec“. Ker so se naši somišljeniki vdeleževali slavnosti „Ljubljane“ v kar najmnogobrojnejšem številu, je „Rodoljub“ z navedenimi besedami pobil „Narod“, ki trdi, da smo zagrizeni klerikalci. Po „Rodoljubovih“ besedah je sedaj klerikalce iskati med somišljeniki dr. Tekavčiča.

Promenadni koncerti vojaške godbe imajo v Ljubljani na vspeh samo nemške skladbe. Ali bi ne bilo umestno, ko bi občespoštovani g. župan ljubljanski poprosil vojaško poveljništvo, naj bi se vojaška godba tudi pri promenadnih koncertih ozirala na želje velike večine občinstva, ter poleg nemških, svirala tudi umotvore slovenskih glasbenikov.

„Die Wacht am Rhein“ se zopet razlega iz nemških grl po Avstriji. Nedavno peli so jo ljubljanski Nemci v Brežicah, v soboto pa se je razlegala po ljubljanski kazini. Časih je bila ta izzivajoča pesem v Avstriji prepovedana. Ali se vlada sedaj tako Nemcev boji, da je pozabila na svojo prepoved?

Doslednost. „Slov. Narod“ se včasih vnema v člankih za jugoslovansko vzajemnost, a vzajemnosti med kranjskimi Slovenci — noče; isti list večkrat pobija Nemce zunaj Kranjske, brati se pa z Nemci na Kranjskem in prikriva njih naskoke proti Slovencem. Doma kaže tedaj drug obraz, kakor zunaj deželne meje. Kako se že tak imenuje? Tega hudirja naj „pogrunta“ g. Malovrh!

Za celjski „Studentenheim“ so Nemci beručili v 1100 avstrijskih in pruskih časniki. Prošnje — seveda grozno goreče! — so se odposlale na štajarski, koroški, dolnje- in gornje-avstrijski, solnograški in tirolski deželni zbor. Nadalje so prosili podpore 320 občin v Avstriji in 2900 občin v Prusiji; 180 hranilnic avstrijskih in — 1409 pruskih itd., itd. Odzvali pa so se samo — 4 kraji. Ti pa znajo, ti!

V Celovcu se je ustanovilo krščansko-socialno društvo „Avstrija“.

V tržaškem mestnem svetu je bil vsprejet predlog d' Angelijev, da je z ozirom na ugled in koristi mesta odpraviti z javnih ulic vse okoličanske prodajalke kruha in družih živil, ter prodajalce oglja, da ni smeti dopuščati po ulicah vozov, v katerih so vpreženi voli; da je odpraviti prevažanje umazanega perila ter polaganje in nakladanje istega ob oglih ulic! S tem je italijanska strast hotela udariti slovenske okoličane, pa je še znatneje oškodovala nižje mase tržaške, med katerimi že znatno vre ob brezglavnem početju gospodujoče italijanske klike.

Društva.

Občni zbor „Glasbene Matice“ bo, kakor smo uže objasnili, v setrtek, 15. t. m. zvečer ob 8. uri v dvorani „Glasbenega doma“. Pravico do udeležbe imajo društveni člani in dvojpravni člani pevskega zbora, ki so uže eno leto pri zboru.

Obrotna zveza za Kranjsko je izvolila svojim predsednikom g. Frana Šturma, krojaškega mojstra v Ljubljani, in svojim podpredsednikom g. Alojzija Lenčka, kleparskega mojstra v Ljubljani.

Pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 18. julija t. l., velik celdneven izlet v Litijo in Šmartno. Vspeh izleta: Izletniki se zbirajo ob 3/6. uri zjutraj na južnem kolodvoru, odkoder se odpeljejo ob 6:25' in dojdejo v Litijo ob 7:32'. Na kolodvoru pozdravi izletnike pripravljani odbor. Pred vhomom v Litijo slovesen pozdrav in slavnosten vsprejem gostov. Na to zajutrek v gostilni g. Jurija Oblaka. Ob 9. uri odhod v Šmartno. Pred vhomom v Šmartno slovesen pozdrav in slavnosten vsprejem izletnikov. Ob 10. uri sv. maša v dekanijski cerkvi, pri kateri poje pevska društvo „Slavec“. Po maši „pevski sestanek“ na vrtu g. Iv. Wa-

konigga. Ob 1. uri povratek v Litijo in ob 1/2. uri skupni obed v gostilni „na pošti“. Ob 5. uri popoldne priredi pevska društvo „Slavec“ na vrtu gostilne „pri Fortuni“ s prijaznim sodelovanjem litijskih rodoljubkinj, pevskega društva „Zvon“ in tamburaškega zbora iz Šmartnega veliko ljudsko veselico v korist družbi sv. Cirila in Metoda (po posebnem vspehu). Ob neugodnem vremenu vrši se veselica v prostorih g. J. Oblaka. Po veselici prosta zabava. Odhod iz Litije v Ljubljano ob 1/2.11. uri zvečer. Oglasila za vožnjo in skupni obed (kuvert 70 kr.) vsprejema trgovec g. Fran Čuden na Glavnem trgu in društveni odbor „Slavca“.

V ljudski posojilnici, registr. zadrugi z neomejeno zavezo, v Ljubljani, Gradišče št. 1, je bilo prometa v 6. mesecih, od 1. januarja do 30. junija 1897., gld. 1,515.801.58. Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/3% obresti in sme vsakdo vložiti. Posojila se dajejo le članom. Tudi se sprejemajo vloge na tekoči račun in se od dneva vložitve obrestujejo. Opozarjamo na bilanco, katera se nahaja v inseracijskem delu „Slovenskega Lista“.

Veselica šentjakobsko-trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je zopet pokazala, kako močno zaslobo ima družba sv. Cirila in Metoda v slovenskem žensstvu. Veselico, ki jo je uprizorila delavna šentjakobsko-trnovska ženska podružnica preteklo nedeljo pri Lloyd, je družbinim namenom donesla lepo svoto, blizu 300 gld. Vdeležba je bila najobilnejša. Slavnostni govor, ki ga je govorila domoljubna gospa Supančič, podružnična predsednica, je naredil najboljši vtis. Govornica je z ognjevitimi besedami prosila rodoljubno občinstvo, da bi podpiralo odbor. Povdarjala je družbino plodonosno delovanje, ki se vrši v slogi, v skupnem prizadevanju, v katerem je moč, ter bodrila svoje slovenske sestre, naj položijo nov dar prekornosti družbi na oltar, kajti družba je ponos vsakega pravega narodnjaka, ker nas uči celokupnosti vseh delov Slovenije. Čilo pevska društvo „Ljubljana“, ki nastopa v vedno večjem številu, je pod vodstvom g. Černika z vnemo prepevalo slovenske pesmi, oddelek vojaške godbe pa je hvalevredno sviral tudi slovanske komade. Želeti je le, da se vojaška godba priuči novim slovanskim skladbam, kajti v dobi jednega popoldneva čuti trikrat „U boj“ in petkrat „Sokolsko“, je pač malo preveč. Prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda gosp. vodja Tomo Zupan se je zahvaljeval z izbranimi besedami podružničnemu odboru, ter napil slovenskemu žensstvu, ki toliko žrtvuje za družbine namene. Spominjal se je tudi požrtvovalnega delovanja pevskega društva „Ljubljana“ ter med navdušenimi klici „Živela „Ljubljana“!“ napil vrlim pevcem. Želimo, da bi se jednako dobro obnesla veselica v korist družbe prihodnje nedeljo tudi v Litiji.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske (Konec). Odbornik Povše je poročal, da bi bili imeli dobiti kranjski vinogradarji letos brezobrestna posojila, a ne bode nič, ker je poročeval v poljedelskem ministerstvu po pomoti (!) za Kranjsko in Spodnje Štajarsko določene svote drugod porabil. In tudi dež. zbor ne more dati podpore za opustošene vinograde, ako ne pride ničesar od države. Prosi naj se tedaj pri cesarski milosti deželi kranjski odločena ministerska podpora s pripombo, da naj bi se v prihodnje sploh večja svota v svrhu regeneriranja po trtni uši opustošenih vinogradov postavljala v proračun. Resolucija se je sprejela. Omenil je odbornik Povše tudi, da Pfeiferjevega predloga, po katerem bi tudi župniki za popravo po trtni uši uničenih farnih in cerkvenih vinogradov dobivali brezobrestna posojila, doslej ni mogel rešiti, ker je proti temu g. dež. predsednik. Prišli so potem na vrsto predlogi podružnic: da naj se odpravijo mitnice na cestah, in stroški za ceste razdele na davke, da naj se tudi revnim kmetovalcem dajejo umetna gnojila, da naj ne bodo orožne vaje za nadomestno rezervno v mesecu juliju, ko je največ dela, dalje o pobiranju davkov, o mlekarnah, o prešičereji itd. Podpredsednikom družbe je bil izvoljen g. drž. poslanec Povše. Od 107. glasov jih je dobil 64 in g. dr. Bleiweis 38. Za odbornika sta bila pa voljena g. dr. Tom. Ro-

mih z 58. in g. Fr. Gombač, potovalni učitelj, z 51. glasovi; ker g. dr. Romih ni prevzel odborništva, je bil potem izvoljen stari odbornik g. škofovski tajnik Jos. Šiška.

Razne stvari.

Kvartopérci obsojeni na smrt. Beligrasko in kragujevaško sodišče obsodilo je dva stara igralca kart na smrt, ker sta z igro veliko pogoljufala in pokradla. — Kaj takega bi ne škodovalo tudi kje drugje — z unaj Srbije.

Sibirska železnica bode veliko prej zgrajena, kakor so sprva proračunili. Zapadni in srednji del sta že gotova in še to leto se zveže Irkutsk z Rusijo. Od Čeljabinska do Irkutsk je gotove proge 2447 kilometrov. Brzo napreduje tudi gradnja od Irkutsk poleg bajkalskega jezera do Vladivostoka. Najnesrečnejega se je poprej čutil, kdor je bil obsojen v sibirsko prognanstvo in danes se že ljudje jako radi sami selijo v to deželo. — Drugo znamenito železnico namerava Rusija napraviti od kaspijskega morja v Kivo.

Nove šole. Odkar vlada naš cesar Franc Jožef, se je v Avstriji postavilo 9290 novih šol in sicer jih pride: na Spodnje Avstrijsko 1132, Zgornje Avstrijsko 531, Solnograško 385, Štajarsko 417, Koroško 311, Kranjsko 288, Istro, Goriško Trst 217, Tirolsko 323, Češko 2127, Moravsko 816, Šlesko 443, Gališko 1785, Bukovino 338 in Dalmacijo 147.

Gospodinjstva šola na Angleškem. Londonsko šolsko oblastvo je otvorilo doslej 140 gospodinjstev, v katerih se uče dekleta kuhanja, pranja in drugih, za hišo potrebnih del. Praktični Angleži gledajo na to, da si vzgajajo dobrih gospodinj, ne pa samo — čitateljic romanov.

Andrej Rovšek,

kipar in izdelovatelj altarjev,
LJUBLJANA, Kolodvorske ulice št. 34,
priporoča

☞ svojo delavnico ☞
vsem preč. cerkvenim predstojništvom in
vsem ljubiteljem domače umetnosti.

Pripoznavo umetniško dovršena dela.

Njegova Svetost

Papež Leon XIII.

naročil je po svojem zdravniku profesorju dr. Laponij-ju lekarnarju PICCOLI-JU v Ljubljani najsrčnejšo zahvalo za Njegovi Svetosti vposlano

☞ tinkturo za želodec. ☞

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so Piccoli-jevo tinkturo za želodec preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za želodec, ktera krepča želodec, pomnožuje tek ter pospešuje prebavanje in čiščenje.
Cena: 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic z zavijem 1 gld. 36 kr., poštna pošiljatev 70 steklenic 6 gld. 50 kr.

Najvišje priznanje (28-2)

lekarju PICCOLI-ju v Ljubljani kot prirejevalcu kapljic za želodec, ktere je z zadovoljnim uspehom Nj. c in kr. Visok. prejasna gospa prestolonaslednica vdova nadvojvodinja

☞ Štefanija. ☞

izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 kr., 10 steklenic 1 gld. 50 kr.
Naročila izvršuje točno proti podvzetju lekarna G Piccoli v Ljubljani.

Zobozdravnik

AVGUST SCHWEIGER

ordinira vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 5. ure popoldne.

v hotelu „pri Maliču“, II. nadstropje
št. 25-26.

Umetelni zobje v zlatu brez neba (takozvana krona in mostovna dela) ostanejo trajno v ustih. Istotako v kavčuku posamni zobje in cela zobovja. Kavčkovi komadi se na nebni strani oblože z zlatom, ne proizročujejo nikakega duha ali vtisa na nebni zlezni mreni.

Nova emajlova plomba, nerazrušljiva, za katere trpežnost se jamči, po plombaranju se nikdar ne pojavijo bolečine, sprednji zobje se z njo lahko na polovico nadomestijo.

Nova ameriška zlata zobna plomba za vsak zob.

Vsa dela in operacije se izvršujejo solidno in rečno s popolnim jamstvom.

☞ Ostane trajno tukaj. ☞

Lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,

Ljubljana, Resljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta.

Ob sedanjem času za uživanje najbolj pripravno pristno-sveže in čisto

☞ Dorš. medec. ribje olje. ☞
1 stekl. 50 kr.; dvojnja 1 gld.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-Chinin tinktura za lase

katera ohranja lasišča, odpravlja luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica 50 kr. z navodom.

Jedina zaloga:

lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,

LJUBLJANA, Resljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta, Levčeva hiša.

Prej **Albert Robida** Prej
M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Priporoča se posebnost za slikanje cerkev in kapel. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom.

FRANC ČUDEN,

urar,

Mestni trg, LJUBLJANA. Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge. Priporočam torej vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur, verižic vsakovrstne zlatine in srebrnine ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogle dati mojo zalogo. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po kolikor mogoče nizkih cenah.

Spoštovanjem

FRANC ČUDEN.

V Ljubljani na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino namizno in slaščičarsko pecivo po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago.

Priporoča se za naročila ob primicijah, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Gradišče št. 1.

Semestralna bilanca

dne 30. junija 1897.

(18. mesečni obstanek).

Posojila . . . . . gld. 379,939:34	Udov 317 z vplačanimi deleži . . . . . gld. 2,534:—
Naloženo pri hranilnicah, bankah, poštini hranilnici in gotovina . . . . . „ 105,322:39	Hranilnih vlog . . . . . „ 468,321:15
	Reeskompt pri banki „ 4,000:—

Raiffeisnovim posojilnicam posodila gld. 145,004:09.

Prometa v 6 mesecih, od 1. januarja do 30. junija 1897. gld. 1,515,801:58.

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh

☞+ ključavničarskih del +☞

ter napeljava

hišnih telegrafov in telefonov.

Postavlja strelovode

in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

— Cene nizke. —

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.

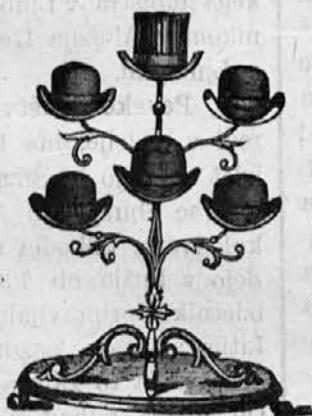
priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga.

Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, drevesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, ključavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.

☞ Poštena postrežba. ☞

Cene kakor pri razprodaji!

Cene kakor pri razprodaji!

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

klobukov, cilindrov čepic i. t. d.

Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

Velespoštovanjem

J. Soklič,

Stari trg št. 1 (pod Trančo).